

Programa școlară
pentru disciplina

PRACTICĂ PEDAGOGICĂ

Clasele a IX-a și a X-a
Curriculum de specialitate (CS)
pentru filiera vocațională, profilul pedagogic,
specializarea *Pedagogie generală*

- 2025 -

Practica pedagogică este inclusă în filiera vocațională, profilul pedagogic, specializarea **Pedagogie generală** și reprezintă o componentă esențială a setului de discipline psihopedagogice și metodice. Aceasta marchează pentru elevii din clasele a IX-a și a X-a debutul formării de specialitate, oferind posibilitatea familiarizării cu ansamblul serviciilor și intervențiilor educaționale, psihopedagogice și de sprijin destinate copiilor din internate.

Implicarea în activitățile de practică pedagogică este în concordanță cu cerințele sociale actuale și cu finalitățile generale ale educației, vizând formarea competențelor profesionale necesare viitorilor pedagogi școlari — competențe de observare, consiliere educațională de bază, comunicare și relaționare, sprijin în procesul de învățare, intervenție educațională personalizată, colaborare instituțională.

Prin activitățile de practică pedagogică, elevii își dezvoltă competențele psihopedagogice, psihosociale și de comunicare, dobândesc deprinderi de analiză a nevoilor educaționale și emoționale ale copiilor, precum și capacitatea de a colabora eficient cu învățătorii, educatoarele, profesorii și specialiștii din domeniul educației incluzive, precum și cu elevi de vârste diferite. Practica pedagogică oferă, de asemenea, **experiență directă** în planificarea, organizarea și evaluarea activităților educaționale de sprijin.

În elaborarea programei au fost valorificate drept repere:

- Profilul de competențe al pedagogului școlar și standardele profesionale pentru personalul didactic de sprijin și asistență educațională;
- Profilul de formare al absolventului de liceu din filiera vocațională, profilul pedagogic;
- Elemente de proiectare curriculară specifice Curriculumului Național și documentelor pentru educația incluzivă;
- Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, în special principiile referitoare la centrarea pe elev, individualizarea procesului educațional, colaborarea cu familia și siguranța fizică și psihologică a beneficiarilor educației;
- Dezvoltări recente în domeniul pedagogiei școlare, al psihopedagogiei aplicate și al educației incluzive;
- Ghiduri și documente curriculare privind formarea profesioniștilor din domeniul consilierii și sprijinului educațional.

Bugetul de timp alocat disciplinei, conform planului-cadru, este de **3 ore pe săptămână**. Programa este elaborată pornind de la competențele generale comune disciplinelor psihopedagogice, adaptate rolului și funcțiilor specifice pedagogului școlar, și cuprinde:

- Notă de prezentare;
- Competențe generale;
- Competențe specifice;
- Exemple de activități de învățare;
- Conținuturi;
- Sugestii metodologice

Competențele generale sunt definite pentru întreg nivelul liceal, în cadrul filierei vocaționale, profilul pedagogic, specializarea **Pedagogie generală**.

Competențele specifice se formează progresiv pe parcursul unui an școlar, fiind derivate din competențele generale.

Conținuturile urmăresc realizarea acestor competențe prin activități practice de observare, participare asistată, colaborare și reflecție pedagogică.

Sugestiile metodologice orientează cadrele didactice în utilizarea prezentei programe pentru proiectarea și desfășurarea activităților de practică, în acord cu specificul rolului de *pedagog școlar*.

Această programă este fundamentată pe o abordare interdisciplinară, care pune în valoare conexiunile dintre cunoștințele teoretice dobândite la disciplinele psihopedagogice și competențele practice necesare intervenției educaționale. Accentul se pune pe activitățile de observare, asistență și sprijin educațional în mediul școlar și extrașcolar, dezvoltând capacitatea elevilor de a:

- analiza nevoile de sprijin ale copiilor;
- utiliza strategii diferențiate de intervenție;
- promova incluziunea și echitatea educațională;
- colabora cu cadrele didactice, familia și alți specialiști.

Prin parcurgerea disciplinei se urmărește dezvoltarea capacităților de reflecție, empatie, analiză psihopedagogică și adaptare proactivă la cerințele complexe ale mediului educațional contemporan

COMPETENȚE GENERALE (CG)

CG1	Analizează specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale, precum și contextul de desfășurare al activității pedagogice
CG2	Proiectează intervenții educaționale în baza documentelor legislative și curriculare în vigoare, valorificând integrat achizițiile învățării din curriculumul de specialitate și disciplinele din trunchiul comun
CG3	Realizează activități cu specific educațional, utilizând o diversitate de abordări metodologice, adecvate nivelurilor de școlaritate și contextelor de activitate pedagogică.
CG4	Evaluează rezultatele învățării beneficiarilor și impactul implementării activităților educaționale
CG5	Reflectează critic asupra propriei activități, a contribuției personale la activitatea pedagogică și oportunităților de îmbunătățire și de evoluție în carieră

CLASA a IX-a
COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

CG 1 - Analizează specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale, precum și contextul de desfășurare al activității pedagogice.

<p>CS.1.1. Identifică tipul și structura instituției sau organizației educaționale în care se desfășoară practica pedagogică</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea de organizatori grafici care evidențiază specificul instituției de practică (internat, sală de clasă, cabinet de resurse, bibliotecă, cancelarie); - realizarea unui infografic sau a unei prezentări digitale cu titlul: „O zi în internat/ în bibliotecă, etc.” (activitate în care elevii practicanți vor prezenta programul detaliat al unei zile); - realizarea unui tur virtual al instituției (folosind aplicații ca Thinglink, Google Slides interactiv etc); - activitate colaborativă pe platforma Padlet: fiecare elev adaugă observații despre structura instituției în care face practica pedagogică; - asistarea (cu acordul instituției) la o ședință de consiliu profesoral sau ședință cu părinții, cu notarea rolurilor și interacțiunilor observate.
<p>CS 1.2. Descrie mediul fizic și psihosocial al instituției / organizației de practică (spațiile, dotările, climatul educațional, relațiile între copii și personalul didactic, cadrele didactice / personalul didactic auxiliar / personalul nedidactic, relațiile între copii)</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizarea unor prezentări ale spațiilor și dotărilor existente în instituția de practică pedagogică: amenajarea sălilor, accesul la resurse educaționale, accesibilizarea spațiilor și căilor de acces, igiena, siguranța, spațiile exterioare dotările sanitare etc.; - completarea unor grile de observare cu accent pe ambianța educațională și interacțiunile din cadrul unui grup - activitate colaborativă online: elevii propun, printr-un Padlet/whiteboard, soluții pentru adaptarea mediului educațional la nevoile diferite ale copiilor (CES, vulnerabilități educaționale și sociale, comportamente atipice, neurodivergență, remigranți, imigranți ș.a.) - utilizarea unor grile de analiză/checklist-uri pentru a descrie specificul comunicării didactice în contextul educației timpurii (modul în care educatorul/profesorul interacționează cu beneficiarii, cu personalul didactic auxiliar, colegii din instituție etc.); - participarea la sesiuni/activități de debriefing/reflecție ghidată alături de profesorul coordonator de practică;

CG 2 -Proiectează intervenții educaționale în baza documentelor legislative și curriculare în vigoare, valorificând integrat achizițiile învățării din curriculumul de specialitate și disciplinele din trunchiul comun

<p>CS 2.1. Identifică în activitatea de practică elementele esențiale ale proiectării procesului instructiv-educativ desfășurat în instituțiile de practică, pe baza documentelor legislative și curriculare</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza documentelor elaborate de profesorul implicat în practica pedagogică (planificarea anuală - proiectele tematice, planificarea activităților dintr-o săptămână, proiectul activităților unei zile, plan educațional personalizat, plan de intervenție personalizat, planificare anuală pentru activități extracurriculare/extrășcolare, etc); - activitate pe Padlet, Popplet sau Classroom Screen: elevii adaugă sticky notes despre importanța fiecărui document curricular prezentat în cadrul practicii pedagogice; - activitate de simulare: „Tu ești bibliotecarul/ pedagogul școlar/ învățătorul!” – elevii realizează și prezintă proiectul cu activități pentru o zi; - participarea la desfășurarea unor activități (de exemplu: sprijinirea unor elevi, organizarea unui festival/ serbare/ vizită, ateliere de dezvoltare personală ,etc); - completarea fișelor de observare pentru activitățile educative desfășurate în cadrul practicii pedagogice (folosind un template dat); - elaborarea unor hărți mentale/mind mapping pentru categoriile de activități observate în funcție de specificul instituției - completarea unor grile de observare / checklist-uri special concepute; - vizualizarea unor clipuri video cu interacțiuni elev–elev sau elev–profesor și explicarea comportamentelor observate prin concepte psihologice (motivație, frustrare, atenție).
<p>CS 2.2. Corelează achizițiile învățării dobândite la disciplinele de specialitate și la cele din trunchiul comun cu exemple practice din activitățile și intervențiile educative observate</p> <ul style="list-style-type: none"> - lizarea unui portofoliu de practică în care elevul descrie cum aplică în activitățile observate cunoștințe din: pedagogie, psihologie, literatură etc.; - activitate colaborativă online: elevii construiesc un portofoliu digital în Padlet, Book creator, Canva, Genially cu reflecții personale și materiale din practica pedagogică; - elaborarea unui podcast/vlog/blog despre practică în care elevii discută experiențele observate; - prezentări/postere/infografice digitale despre importanța activităților derulate în instituțiile de practică pedagogică;

- activitate de reflecție colaborativă pe Padlet: elevii adaugă reflecții personale despre activitățile educative observate;
- elaborarea unei culegeri digitale (în Padlet, Popplet, BookCreator etc.) cu idei de jocuri, activități ludice observate în practica pedagogică;
- realizarea unui arbore de derivare pentru exemplificarea legăturilor dintre achizițiile din studiul disciplinelor de specialitate și exemplele practice.

CG 3. Realizează activități cu specific educațional, utilizând o diversitate de abordări metodologice, adecvate nivelurilor de școlaritate și contextelor de activitate pedagogică

CS 3.1. Identifică elemente de specificitate ale abordărilor metodologice utilizate în intervențiile educaționale observate în instituțiile de practică pedagogică

- discuție dirijată după activitatea de practică pornind de la: „Cum a procedat educatorul/ bibliotecarul/pedagogul școlar pentru a-i îndruma pe participanți să asimileze conținuturile propuse?”;
- realizarea unei liste cu materiale didactice utilizate în activități;
- elaborarea unei hărți mentale digitale (MindMeister, Coggle, Popplet) cu materiale și activități ludice, jocuri observate în practica pedagogică;
- utilizarea unor platforme precum Kahoot, Way Ground, Socrative pentru o evaluare interactivă a cunoștințelor despre intervențiile educaționale observate;
- crearea unei prezentări interactive (în Genially, Slido, Nearpod etc.), cu tehnici de lucru, materiale, mijloace adaptate participanților, din categoria celor cu CES sau aflați în risc de excludere socială (ex. statut social, economic sau cultural, minoritate națională, copii separați temporar sau definitiv de părinți etc.);
- analizarea unor proiecte și parteneriate educaționale implementate în instituțiile de practică, identificând modele de incluziune și bune practici.

CS 3.2. Reflectează asupra eficienței abordărilor metodologice, formulând observații și posibile sugestii de îmbunătățire adaptate contextului educațional

- utilizarea inteligenței artificiale generative, precum chatbot-uri de tip Copilot, Diffit, NotebookLM, ChatGPT) pentru elaborarea unor scenarii didactice urmată de discuții dirijate din partea profesorului coordonator de practică: Ce menținem?; Ce schimbăm?; Ce adăugăm?;
- implementarea în cadrul practicii pedagogice a unui proiect de comunicare digitală (podcast, vlog sau blog tematic) pornind de la subiectul/tema: „Impactul pedagogiei școlare”;
- folosirea tehnicii Think-Pair-Share (TPS) pentru evidențierea importanței asigurării accesului și participării echitabile la activități de tip extracurriculare;
- aplicarea tehnicii incidentului critic pornind de la tema: „Importanța pedagogiei școlare în susținerea educației și dezvoltării umane”.

CG 4 - Evaluează rezultatele învățării beneficiarilor și impactul implementării activităților educaționale

CS 4.1. Identifică metode, tehnici și instrumente de evaluare utilizate în activități extracurriculare, în contextele pedagogiei școlare

- observarea modului în care profesorul realizează evaluarea zilnică a copiilor (pornind de la conversație, fișe, jocuri de verificare, se explică utilizarea unor metode, tehnici și instrumente alternative - observarea sistematică a comportamentului și activității copilului, portofoliul, auto/interevaluarea copilului, jurnalul reflexiv, proiectul, fișa de apreciere a progresului copilului, lista de control, scală de clasificare etc.);
- analiza metodelor, tehnicilor și instrumentelor de evaluare adecvate pentru diferite forme/tipuri ale acestora (inițială, de parcurs, finală, formativă, sumativă etc.);
- completarea unei fișe de observare privind metodele de evaluare folosite în activitățile educative;
- analiza unor exemple de fișe de progres, portofolii și jurnale ale copilului;
- dezbateri pe marginea datelor colectate de elevii practicanți prin fișele/grilele de observare a comportamentului;
- studiu de caz pe baza unei fișe de caracterizare a elevului și identificarea metodelor de intervenție educativă potrivite;
- dezbateri ghidate: „Observația sistematică sau studiul de caz – care oferă o imagine mai fidelă a nevoilor elevilor din învățământul special?”.

CS 4.2. Descrie situațiile de evaluare observate în intervențiile educaționale, raportându-se la efectele acestora beneficiarilor

- analizarea activităților observate din perspectiva evaluării în contextul activităților extracurriculare;
- redactarea unei fișe reflexive: „Ce rol are evaluarea în sprijinirea dezvoltării copilului?”;
- realizarea unui podcast educațional în care elevii discută despre importanța rolului feedbackului pozitiv;
- activitate de reflecție colaborativă pe Jamboard: „Cum putem adapta evaluarea pentru copii cu nevoi educaționale speciale?”;
- realizarea unui organizator grafic pentru reprezentarea tipurilor de rezultate școlare;
- analizarea unui studiu de caz pe baza unei fișe de caracterizare a elevului și identificarea metodelor de intervenție educativă potrivite;
- Poster conceptual privind „Etapile procesului de cunoaștere a elevilor”;

- Dezbateri ghidată: „Observația sistematică sau studiul de caz – care dintre aceste metode oferă o imagine mai fidelă a nevoilor elevilor din învățământul special?”;
- Studiu de caz privind organizarea unei excursii educative; identificarea posibilelor dificultăți (logistice, comportamentale, educative) și propunerea unor soluții de prevenire;
- Afiș sau flyer educațional pentru promovarea unei activități extracurriculare (ex: „Concursul de lectură – Cuvinte care inspiră”), urmărind criteriile de atractivitate și claritate;
- Crearea unui scenariu de lectură particulară – selectarea unui text potrivit vârstei elevilor și proiectarea etapelor: pregătire, lectură expresivă, conversație post-lectură, reflecție personală.

CG 5 - Reflectează critic asupra activității profesionale, a contribuției personale, a oportunităților de îmbunătățire și evoluție în carieră

CS 5.1. Evaluează propriile responsabilități și roluri în activitatea de practică pedagogică observativă

- discuții de reflecție cu profesorul coordonator despre atitudinea, comportamentul și implicarea în activitățile specifice practicii pedagogice;
- realizarea unei autoevaluări scrise: „Cum am contribuit la buna desfășurare a activităților de practică?”;
- completarea unor grile de observare/checklist privind competențele demonstrate în timpul practicii (responsabilitate, comunicare, colaborare);
- realizarea unui portofoliu digital reflexiv (Google Sites / Padlet) cu imagini, fișe și reflecții privind activitățile din practică;
- utilizarea aplicației Mentimeter sau Jamboard pentru reflecție colectivă: „Ce am învățat despre responsabilitatea profesională în contextul pedagogiei generale?”, „Cum mă ajută activitatea de practică în orientarea în carieră și dezvoltarea identității profesionale?”.

CS.5.2. Descrie sarcinile desfășurate și experiențele dobândite în activitățile de observare și analiză pedagogică

- redactarea unui jurnal de practică în care elevul descrie activitățile observate și sarcinile proprii (pregătirea materialelor, asistarea la activități, sprijinirea copiilor);
- discuție de grup: „Ce am învățat observând activitățile din practica pedagogică?”;
- prezentarea orală a experiențelor trăite în perioada de practică, cu accent pe competențele dezvoltate;
- completarea unei fișe reflexive: „Ce am observat – Ce am învățat – Ce pot îmbunătăți?”;
- realizarea unor prezentări digitale pe grupe cu experiențele din practica pedagogică ;
- scrierea unei narațiuni educaționale „O zi memorabilă din practica pedagogică”, care să reflecte implicarea personală;
- redactarea unui eseu argumentativ pe tema “Ce obstacole pot întâmpina în profesia didactică și cum le pot depăși eficient”.

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

CLASA a- IX-a

Domenii de activitate	Conținuturi
1. Specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale	1.1. Instituția/organizația de practică (tipul de instituție, programele și proiectele educaționale dezvoltate, programul de funcționare, spațiile/dotările/resursele etc.) 1.2. Documentele specifice contextului educațional (Fișa de cunoaștere a elevului Fișa de anamneză educațională, Fișa de evaluare a comportamentului elevului, Fișa de evaluare a competențelor socio-emoționale, Fișa de observare la clasă,, Monitorizarea progresului elevului, Fișe de lucru pentru dezvoltarea competențelor (atenție, motivație, comportament etc.), Jurnal de progres / fișa de urmărire a elevului, Plan anual / semestrial al activităților pedagogului școlar, Plan de activități educative/nonformale, Fișa activității educative (proiect + raport), Proiect de activitate / proiect didactic pentru activități nonformale, Raportul activității educative, Materiale suport (afișe, fișe, prezentări, chestionare)
2. Activități și intervenții educaționale în pedagogia școlară	2.1. Tipologia activităților educaționale 2.2. Modalități și contexte de asistență în cadrul activităților realizate de cadrul didactic (indoor și outdoor) 2.3. Tehnici de observare sistematică asupra intervențiilor educaționale desfășurate în instituția de practică pedagogică

3. Planificarea, desfășurarea și evaluarea intervențiilor educaționale	3.1. Aspecte generale privind planificarea și proiectarea activității didactice în instituțiile de practică pedagogică. Organizarea procesului didactic. 3.2. Materialele didactice specifice contextului pedagogiei școlare/ generale (materiale suport pentru activitățile educative , fișe de lucru, resurse educaționale digitale etc.). Caracteristici specifice pentru utilizarea acestora la diferite categorii de beneficiari 3.3. Dotarea spațiilor educaționale în conformitate cu legislația în vigoare
4. Reflecția profesională asupra experiențelor de practică pedagogică	4.1. Tehnici de reflecție metacognitivă asupra cunoștințelor și experiențelor acumulate pe parcursul practicii pedagogice 4.2. Instrumente de înregistrare/consemnare a experiențelor și reflecțiilor din cadrul practicii pedagogice (jurnale de practică, grile, fișe de analiză și reflecție, portofoliul elevului practicant etc.)

CLASA a X-a
COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

CG 1 - Analizează specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale, precum și contextul de desfășurare al activității pedagogice

CS.1.1. Explică specificul instituțiilor/ organizațiilor educaționale, a documentelor școlare și structurilor de organizare și funcționare
<ul style="list-style-type: none"> - realizarea unor proiecte pe echipe de lucru despre îmbunătățirea spațiului interior/exterior din instituția de practică (reamenajarea unor centre de interes pentru reușita activităților, etc.); - studii de caz despre importanța spațiilor de învățare (ex: grădinile senzoriale de învățare, biblioteci online, ludoteci,); - analiza standardelor privind materialele de predare-învățare și sprijin, în activitățile desfășurate/ observate; - completarea unor grile/checklist-uri special concepute pentru a analiza tipurile de materiale, jucării, jocuri existente în instituția de practică.
CS.1.2. Aplică strategii de comunicare și de colaborare cu personalul din instituțiile/organizațiile de practică (educatori/profesori, psihologi, logopezi, personal auxiliar, îngrijitori etc.)
<ul style="list-style-type: none"> - simularea unei ședințe cu părinții: elevii vor trebui să simuleze scenariul unei ședințe cu părinții specifică fiecărei forme de educație; - completarea unor grile cu observații structurate asupra modului în care personalul specializat comunică și colaborează între ei, cu părinții și cu alți parteneri educaționali; - aplicarea tehnicii controversei creative: elevii vor dezbate bunele practici observate și vor propune modalități de îmbunătățire a comunicării și colaborării profesionale; - elaborarea de către elevii practicanți a unei broșuri digitale, infografic, protocol cu tehnici care să faciliteze comunicarea și colaborarea; - crearea unui kit digital interactiv pentru comunicarea și colaborarea eficientă (exemplu, infografice digitale animate ce ar putea fi realizate cu instrumente precum Canva, Piktochart; tutoriale video, realizate cu telefonul mobil sau software simplu de editare precum InShot, CapCut, Vimeo Create, care prezintă scenarii/tehnici de comunicare incluzivă; - identificarea unor articole științifice, studii, ghiduri care conțin modalități/tehnici de comunicare, toate organizate într-un Padlet sau Wakelet, de către elevii practicanți.

CG 2 - Proiectează intervenții educaționale în baza documentelor legislative și curriculare în vigoare, valorificând integrat achizițiile învățării din curriculumul de specialitate și disciplinele din trunchiul comun

CS.2.1. Descrie modul de aplicare a conținuturilor din curriculumul pentru pedagogie școlară în activitățile observate

- exerciții de descriere a surselor și criteriilor de organizare pedagogică a conținuturilor specifice contextului pedagogiei generale;
- participarea la o sesiune de Rolestorming referitoare la conținuturile specifice educației timpurii: prin atribuirea unor roluri diverse (ex: părinte, educator, specialist în curriculum, reprezentant al comunității etc.), elevii vor analiza și vor formula argumente variate referitoare la organizarea, relevanța și transmiterea conținuturilor educaționale destinate diferitelor tipuri de beneficiari;
- realizarea unor organizatori cognitivi (tehnica Bula dublă/ Double Bubble Map) pentru a evidenția similitudinile și deosebirile dintre conținuturile educaționale abordate în instituții diferite, specifice pedagogiei generale;
- exerciții de corelare a conținuturilor educaționale cu competențele și particularitățile de vârstă;
- realizarea unei cărți digitale (StoryJumper, Blabberize): „De la concepte științifice la resurse ludice”, elevii practicanți vor elabora o carte digitală interactivă cu resurse adaptate (povești, conținuturi STEAM etc.), prezentate într-o manieră accesibilă, captivantă și concretă pentru particularitățile copiilor de vârstă.

CS.2.2. Implementează, cu sprijin din partea mentorului, elemente de conținut din curriculumul specific pedagogie generale, în elaborarea unor secvențe educaționale simple, concepute pentru beneficiari

- selectarea unor resurse, platforme și aplicații didactice necesare în intervențiile educaționale simple, integrând tehnologiile și instrumentele digitale; aplicații practice de elaborare a unor resurse didactice pentru realizarea educației timpurii pe platforme precum: ex. Genially; SCAMPER; Quiver, Chater Pix, Cospace Edu, Merge Cube, Minecraft, Scratch, LearningApps, Genially, Educaplay/ aplicația Bebo, UNICEF;
- analizarea unor platforme și instrumente digitale ce pot fi utile în procesul de predare-învățare-evaluare în pedagogia generală :Mentimeter/ PollEverywhere/ Kahoot/ Educaplay/ Way Ground/ LearningApps/ Padlet/ Prezi/ MindUp;
- dezbateri asupra unor tehnici de proiectare inovative: ”Cei 4C”; ”Afișarea”; ”Planificarea în oglindă”, cadrul ERR etc.;
- proiecte pe echipe de lucru: elevii vor prezenta idei de activități educative simple, adaptate situației și vârstei, pornind de la anumite elemente de conținut specifice documentelor în vigoare;
- utilizarea unor instrumente digitale în elaborarea unor activități educative simple (Canva, Gennially, Livresq, Prezi, Slido, PearDeck etc.);
- elaborarea unor posibile intervenții educaționale care sprijină includerea copiilor cu nevoi speciale (ex: copiii neurodiverși, copiii proveniți din medii socio-economice defavorizate, copiii aparținând minorităților etnice, copiii cu potențial aptitudinal înalt);
- implicarea elevilor în organizarea momentelor de esențiale din activitățile educative;
- realizarea unei secvențe educative sub îndrumarea cadrului didactic ;
- participarea activă la activități integrate / proiecte tematice/ serbari/ festivaluri ;
- exersarea desfășurării unei activități educaționale;
- organizarea unor jocuri didactice adaptate particularităților de vârstă ;
- utilizarea resurselor digitale pentru sprijinul activităților educative (ex: LearningApps, Genially, Educaplay/ aplicația Bebo, UNICEF – pentru prezentări interactive și jocuri);
- reflectarea asupra propriei activități prin completarea fișei de autoevaluare: „Ce am învățat din activitatea de azi?”;
- realizarea unui portofoliu de practică – care să cuprindă fișe de observație, planuri de activitate, resurse digitale și reflecții personale asupra propriei activități (Genially; SCAMPER; Quiver, Chater Pix).

CG 3 - Realizează activități cu specific educațional, utilizând o diversitate de abordări metodologice, adecvate nivelurilor de școlaritate și contextelor de activitate pedagogică

CS.3.1. Aplică metodele, mijloacele și formele de organizare adaptate particularităților individuale ale beneficiarilor și contextelor în care se desfășoară practica pedagogică

- elaborarea unei diagrame Venn pe baza unor activități observate (metodele tradiționale vs. metodele moderne/ materialele didactice tradiționale vs. materialele digitale);
- exercițiu de reflecție colaborativă: elevii postează pe Padlet exemple de bune practici educaționale și propun alternative;
- crearea unui portofoliu digital reflexiv (Google Sites, Canva eBook) cu analize și propuneri de îmbunătățire a metodelor de învățământ;
- simularea în echipă: reproiectarea unei activități pentru un grup de copii cu nevoi educaționale speciale (ex. adaptare de materiale, metode vizuale).
- utilizarea aplicației Miro pentru a colabora la un plan vizual de îmbunătățire a unei activități educative (ce menținem / ce schimbăm / ce adăugăm).
- utilizarea inteligenței artificiale generative (IAG) (chatbot-uri de tip Copilot, Diffit, NotebookLM, ChatGPT) pentru crearea unor scenarii didactice urmată de dezbateri: Ce menținem? Ce schimbăm? Ce adăugăm?
- crearea unui podcast educațional de grup: „Ce metode funcționează cel mai bine pentru o educație incluzivă?”.

CS.3.2. Analizează eficiența diferitelor abordări metodologice pentru atingerea competențelor specifice, reprezentative pentru pedagogia generală

- utilizarea inteligenței artificiale generative, precum chatbot-uri de tip Copilot, Diffit, NotebookLM, ChatGPT) pentru elaborarea unor scenarii didactice urmată de discuții dirijate din partea profesorului coordonator de practică: Ce menținem?; Ce schimbăm?; Ce adăugăm?;
- implementarea în cadrul practicii pedagogice a unui proiect de comunicare digitală (podcast, vlog sau blog tematic) pornind de la subiectul/tema: „Impactul pedagogiei generale”;
- folosirea tehnicii Think-Pair-Share (TPS) pentru evidențierea importanței asigurării accesului și participării echitabile la educație pentru toți copiii;
- aplicarea tehnicii incidentului critic pornind de la tema: „Importanța pedagogului școlar în pregătirea/ sprijinirea copilului pentru viață”;
- realizarea unei reflecții video sau audio (mini-podcast) despre modul în care metodele moderne contribuie la dezvoltarea copiilor (ex. „Ce am observat în activitățile bazate pe joc colaborativ?”);
- atelier reflexiv: grupurile de elevi analizează un studiu de caz (situație de învățare), aplică metode diferite și discută rezultatele – se realizează o prezentare.

CG 4 - Evaluează rezultatele învățării beneficiarilor și impactul implementării activităților educaționale

CS.4.1. Explică legătura dintre obiectivele activităților educative și metodele, tehnicile sau instrumentele de evaluare utilizate

- observarea activităților educative desfășurate de cadrul didactic/ pedagog/ specialist,, identificând obiectivele de învățare urmărite;
- completarea unei fișe de corespondență între obiectivele propuse și instrumentele de evaluare folosite (observare sistematică, conversație, fișe, jocuri evaluative);
- analiza în perechi a modului în care metodele de evaluare sprijină atingerea obiectivelor specifice domeniilor de dezvoltare;
- elaborarea unei diagrame Venn: „Evaluarea tradițională vs. evaluarea formativă ”;
- utilizarea unei platforme digitale (Padlet, Miro) pentru a colecta exemple de instrumente de evaluare eficiente în pedagogia generală;
- exercițiu reflexiv: explicarea, pe scurt, a relației obiectiv – activitate – evaluare într-un mini-portofoliu digital reflexiv.

CS.4.2. Analizează metode și tehnici simple de evaluare a activităților educaționale și a progresului beneficiarilor din instituțiile de practică pedagogică, în concordanță cu curriculumul specific fiecăreia

- analiza conținutului unor fișe de evaluare din perspectiva unor criterii diferite (raportarea la vârsta copiilor, complexitate, mijlocul de realizare a activității);
- completarea fișei de observație zilnică pentru monitorizarea comportamentului și progresului copiilor;
- utilizarea jocului evaluativ (povestirea cu întrebări, sortarea imaginilor, roata emoțiilor) pentru aprecierea nivelului de înțelegere;
- realizarea unui jurnal de observație individuală pentru un copil, în baza criteriilor specifice
- folosirea grilelor de apreciere sau a scalelor simple în evaluarea participării la activități;
- aplicarea metodelor moderne de evaluare formativă: portofoliul copilului, autoevaluarea prin imagini („Cum m-am descurcat azi?”);
- utilizarea instrumentelor digitale (Google Forms, Canva, Genially, LearningApps) pentru elaborarea de fișe sau activități evaluative adaptate nevoilor copiilor;
- completarea unei fișe de analiză a progresului (inițial – intermediar – final) pe o arie curriculară;
- discuție ghidată/reflecție colectivă: „Cum ne arată evaluarea progresul copiilor? Ce schimbăm în activități?”;
- elaborarea unui grafic digital sau tabel (în Canva / Google Sheets) pentru ilustrarea progresului copiilor;
- realizarea unui portofoliu reflexiv: „Ce metode de evaluare susțin mai bine progresul individual al copilului?”;
- simulare în echipă: adaptarea unei intervenții educative în funcție de datele obținute din evaluare (ce menținem, ce schimbăm, ce adăugăm);
- utilizarea inteligenței artificiale generative (Copilot, Diffit, NotebookLM) pentru propunerea unor modalități alternative de adaptare a strategiilor educative pe baza rezultatelor evaluării;
- realizarea unei hărți vizuale în aplicația Canva: „Cum putem evalua prin joc?”.

CG 5 - Reflectează critic asupra activității profesionale, a contribuției personale, a oportunităților de îmbunătățire și evoluție în carieră

CS.5.1. Analizează propriile trăsături, atitudini și comportamente manifestate în contexte educaționale, raportându-le la profilul pedagogului școlar

- completarea unui jurnal reflexiv zilnic privind activitățile observate și modul personal de raportare la acestea (atitudini, emoții, reacții profesionale);
- realizarea unei autoanalize scrise privind competențele personale (comunicarea, empatie, răbdare, spirit de echipă) și corelarea lor cu profilul cadrului didactic;

- elaborarea unei diagrame SWOT personale (puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări) referitoare la rolul propriu în procesul educațional;
- utilizarea unui instrument digital de reflecție (Google Forms, Padlet, Mentimeter, Nearpod, Sutori) pentru a colecta feedback colegial și autoevaluări;
- redactarea unui eseu reflexiv (imaginativ): „Eu, pedagogul școlar...”.

CS.5.2. Evaluează importanța activităților de practică pentru formarea competențelor profesionale specifice domeniului educației timpurii

- realizarea unei sinteze personale privind competențele formate în perioada de practică (comunicare, empatie, planificare, adaptare, reflecție critică);
- elaborarea unui portofoliu digital de practică (Canva eBook, Google Sites, PowerPoint) care include observații, reflecții, analize de activitate și feedback de la mentor;
- prezentarea în echipă a unui poster digital sau podcast reflexiv: „Ce am învățat din practica pedagogică și cum mă pregătește pentru viitoarea carieră?”;
- realizarea unui mind map sau infografic digital despre competențele dezvoltate (creativitate, empatie, gândire critică, adaptabilitate);
- utilizarea aplicațiilor de inteligență artificială generativă (ChatGPT, Diffit, NotebookLM) pentru redactarea unui plan personal de dezvoltare profesională;
- elaborarea unei grile de corelare între activitățile observate și competențele profesionale dezvoltate;
- reflecție finală: „Cum a contribuit experiența de practică la formarea identității mele profesionale ca viitor pedagog școlar?”.

**CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII
ACTIVITĂȚI DE PRACTICĂ PEDAGOGICĂ**

CLASA a-X-a

Domenii de activitate	Conținuturi
Specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale	1.1. Schimbările la nivel organizațional. Moduri de organizare și conducere a activității la nivelul instituției de practică. 1.2. Documente de reglementare a activității personalului din instituțiile de practică pedagogică. 1.3. Documente curriculare specifice contextului educațional (Plan de intervenție personalizat (PIP), Plan educațional personalizat (PEP – în colaborare cu profesorul de sprijin, unde este cazul), Plan de suport educațional pentru elevii cu dificultăți școlare, Plan de consiliere individuală, Plan de consiliere de grup, Plan anual / semestrial al activităților pedagogului școlar, Plan de activități educative/nonformale, Fișa activității educative (proiect + raport), Proiect de activitate / proiect didactic pentru activități nonformale, Raportul activității educative).
2. Activități și intervenții educaționale în pedagogia generală	2.1. Tipurile de activități educaționale specifice 2.2. Asistența la intervențiile educaționale realizate de educator/ profesor/ profesor de sprijin/ pedagog școlar și analiza intervențiilor educaționale observate; 2.3. Tehnici de observare sistematică a intervențiilor educaționale desfășurate în instituțiile de practică pedagogică; 2.4. Modalități de completare în caietul de observații/ fișa de parcurs
3. Planificarea, desfășurarea și evaluarea intervențiilor educaționale	3.1. Proiectarea activităților educative, ținând cont de specificațiile curriculumului, de caracteristicile grupelor de beneficiari și condițiile materiale. 3.2. Utilizarea materialelor didactice și a resurselor educaționale digitale în instituțiile de practică pedagogică. 3.3. Specificul activităților/secvențelor educative. Modul de organizare - cu sprijin/în echipă cu alți colegi a unor simple activități/secvențe educative. 3.4. Modalități specifice de monitorizare a progresului și evaluare în pedagogia generală, înregistrarea rezultatelor evaluării prin instrumente digitale.
4. Reflecția profesională asupra experiențelor de practică pedagogică	4.1. Tehnici de reflecție metacognitivă și analiză/autoanaliză asupra cunoștințelor și experiențelor acumulate pe parcursul practicii pedagogice. 4.2. Instrumente de înregistrare/consemnare a experiențelor și reflecțiilor din cadrul practicii pedagogice (jurnale de practică, grile și fișe de observare, portofoliul elevului practicant etc.)

SUGESTII METODOLOGICE

Practica pedagogică este esențială pentru viitorii **pedagogi școlari**, asigurând nu doar aplicarea cunoștințelor teoretice dobândite în cadrul disciplinelor psihopedagogice, ci și formarea unui set de competențe profesionale și aptitudini specifice necesare intervenției educaționale, consilierii și sprijinului acordat elevilor și cadrelor didactice.

În conceperea programei s-au avut în vedere: schimbările sociale, digitalizarea, starea de bine a elevului și a profesorului, cât și dobândirea gradată a competențelor, raportată la specificul vârstelor, în dobândirea unor competențe generale, a celor transversale, a competențelor autoreflexive ce însoțesc pe parcursul liceului și în parcursului profesional fiecare absolvent al profilului pedagogic.

Programa vine cu o serie de exemple a activităților de învățare menite să sprijine profesorul sau orice persoană din acest domeniu și nu numai, ce dorește să găsească strategiile optime în formarea competențelor profesionale, punând pe primul plan aplicarea, gândirea critică, derularea unor secvențe a unor microproiecte. Se dorește ca prin lectura personalizată a programei, fiecare cadru didactic să valorifice creativitatea de care dă dovadă, dar și punerea elevului în situații de învățare autentice. Unele dintre activitățile de învățare au la bază propuneri sau exemple de bună practică generate din activitatea de practică pedagogică derulată pe parcursul mai multor ani.

Pentru profesia de specialist în *pedagogie generală* sunt necesare cunoștințe temeinice, dar mai ales aptitudini specifice. De aceea, practica pedagogică, prin implicarea graduală a tuturor elevilor, asigură temeinicia cunoștințelor, o pregătire specializată și un set de competențe profesionale necesare viitorului practician în domeniul pedagogiei generale. Sprijinul permanent și încrezător al profesorului coordonator de practică va reprezenta un model de colaborare și susținere pentru elevii. De asemenea, practica pedagogică va asigura condiții de atență cunoaștere și individualizare, astfel încât fiecare elev să aibă succes în activitățile întreprinse.

Rolul practicii pedagogice este de a dezvolta aptitudini și calități specifice pedagogului școlar, precum:

- Spiritul de observație – în analiza dinamicii climatului emoțional și a comportamentelor elevilor din instituțiile specifice;
- Empatia, toleranța și răbdarea – în lucrul cu copii din contexte educaționale și socio-emoționale variate;
- Capacitatea de comunicare și relaționare – cu elevii, părinții, cadrele didactice și specialiștii;
- Flexibilitatea și creativitatea – în adaptarea intervențiilor și a resurselor educaționale la nevoile individuale ale elevilor;
- Gândirea analitică și reflexivă – necesare procesului de consiliere și intervenție educațională.

Întregul parcurs al practicii pedagogice va fi unul plăcut, stimulat, formativ, încurajând implicarea și reflecțiile metacognitive ale elevilor. Se va asigura un mediu de învățare incluziv și stimulat, în care fiecare intervenție didactică observată sau simulată, va contribui la fundamentarea procesului de formare inițială în domeniul pedagogiei generale.

Practica pedagogică urmărește astfel dezvoltarea unui set de competențe specifice menite să confere viitorului profesionist în pedagogie generală abilitățile necesare desfășurării eficiente și performante a activităților instructiv-educative.

Din totalul orelor alocate acestei discipline, 25% sunt la dispoziția profesorului coordonator de practică pentru:

- aprofundarea cunoștințelor privind metodele de intervenție educațională și sprijin individualizat;
- remediarea abilităților practice, precum elaborarea fișelor de observare, planificarea unei activități educative sau proiectarea unei intervenții de sprijin;
- dezvoltarea proiectelor interdisciplinare axate pe incluziune, consiliere și adaptare educațională.

Practica individuală oferă elevilor experiențe directe de interacțiune cu profesorul mentor, elevii și echipa educațională (învățători, profesori, profesori de sprijin, consilier școlar, etc.). Această abordare permite feedback personalizat, recomandări aplicabile și o mai bună înțelegere a procesului de individualizare a intervenției educaționale.

Pentru formarea competențelor profesionale specifice pedagogului școlar, se recomandă metode care stimulează reflecția, analiza critică, motivația profesională și gândirea empatică:

- Observarea dirijată – metodă fundamentală pentru cunoașterea climatului din internat, a relațiilor interpersonale și a strategiilor educaționale utilizate în sprijinul elevilor;

- Studiul de caz – analiza unor situații educaționale specifice: conflicte între elevi, dificultăți de învățare, comportamente problematice, integrarea elevilor cu CES;
- Discuția colectivă/reflecția de grup – analiză comună a activităților observate, identificarea soluțiilor pedagogice și a strategiilor de intervenție adecvate;
- Jocul de rol, simularea – exersarea rolurilor de mediator, consilier, facilitator al relațiilor educaționale și al incluziunii;
- Tehnici interactive de analiză a documentelor școlare și curriculare: Mozaic, SINELG aplicate la analiza planurilor de intervenție educațională personalizată (PIEP), a regulamentelor școlare și a documentației specifice sprijinului educațional.

Evaluarea în practica pedagogică are un caracter formativ și reflexiv, urmărind progresul personal al elevului practicant.

Instrumente recomandate:

- Jurnale/portofolii de practică – incluzând fișe de observare, reflecții asupra climatului socio-emoțional, analize de caz și autoevaluări;
- Fișe de reflecție și analiză – sarcini de argumentare a deciziilor educaționale, de comparare a strategiilor de sprijin, de propunere de alternative;
- Grile de autoevaluare și interevaluare – centrate pe competențe precum empatia, cooperarea, analiza comportamentelor, capacitatea de intervenție educațională.

Portofoliul de practică pedagogică la care se face referire în paragraful anterior este **recomandat** să fie realizat încă de la clasa a IX-a și să fie folosit pe întreaga durată a practicii pedagogice, respectiv până la clasa a XII-a.

Această activitate reprezintă un spațiu aplicativ esențial pentru integrarea cunoștințelor teoretice dobândite la disciplinele psihopedagogice. Adicional, aceasta poate integra și componente de educație nonformală, prin implicarea elevilor în *activități de voluntariat, proiecte educaționale, proiecte tematice* etc. O astfel de abordare poate contribui la dezvoltarea competențelor sociale, civice și profesionale ale elevilor, facilitând tranziția de la etapa de observare la implicarea directă în activitățile educaționale pe parcursul stagiilor ulterioare de practică.

Pentru practica pedagogică derulată în cadrul orelor din clasa a X-a considerăm că este util ca elevul să poată derula secvențe din cadrul unor activități, sub îndrumarea mentorului de practică, deoarece obiectivul acestei activități este atât formarea competențelor specifice, dezvoltarea limbajului specific, corelarea conținuturilor disciplinelor și metodicilor parcurse

Practica pedagogică pentru specializarea **Pedagog școlar** reprezintă un spațiu aplicativ complex, unde teoria se împletește cu experiența directă, iar elevii practicanți se formează ca viitori profesioniști capabili să contribuie la dezvoltarea echilibrată, incluzivă și armonioasă a copiilor.

Aceasta constituie fundamentul unei culturi educaționale bazate pe empatie, colaborare și reflecție, indispensabile profesiei de pedagog școlar.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- Bocoș, M., Jucan, D. (2022). *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului*, Pitești, Editura Paralela 45
- Council of Europe (2019). *Youth Work and Non-Formal Learning in Europe: Theory, Practices, and Policies*, Strasbourg, Council of Europe Publishing
- Cristea, S. (2016). *Dicționar de pedagogie*. Editura Didactică și Pedagogică
- Cucos, C. (coord.) (2017). *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*. Editura Polirom

- European Youth Forum (2021). *Recognition of Non-formal Education: A Practical Guide for Youth Workers*, Brussels, EYF
- Lucas B. & Spencer E. (2020). *Predarea gândirii creative. Dezvoltarea elevilor și studenților care generează idei și gândesc critic. Pedagogie pentru o lume în schimbare*. Editura Didactica Publishing House
- Mihăilescu, I. (2018). *Modele și practici în educația nonformală*. Editura Tritonic
- Ministerul Educației Naționale (2020). *Strategia națională pentru învățarea pe tot parcursul vieții 2020–2030*. MEN
- Neacșu, I. (2015). *Învățarea academică și nonformală. Strategii de formare și dezvoltare personală*. Editura Didactică și Pedagogică
- Nistor, L. (2016). *Educația nonformală în contextul educației permanente*, Timișoara, Editura Eurostampa
- Păun, Emil. (2017). *Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică*. Editura Polirom
- Pânișoară, Ion-Ovidiu, Cristea, Sorin. (2024). *Manual de pedagogie pentru profesori*. Editura Polirom
- Pânișoară, Ion-Ovidiu. (2015). *Comunicarea eficientă (ediția a IV-a)*. Editura Polirom
- Salto-Youth (2022). *Toolbox for Non-Formal Learning Activities*, Brussels: SALTO-YOUTH Resource Centre
- Șerbănescu, L. (2014). *Educația nonformală – repere teoretice și metodologice*, București, Editura Universitară
- Tudor, S. L. (2013). *Formal–non-formal–informal in education. Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 76, 821–826. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.04.213>
- UNICEF România (2019). *Educația nonformală în școală – ghid pentru cadre didactice și lucrători de tineret*.
- Wagner, T. (2014). *Formarea inovatorilor. Cum creștem tineri care vor schimba lumea de mâine*, București, Editura TREI
- Akoun, A. & Pailleau (2017). *Învăță altfel cu Pedagogia Pozitivă. Acasă și la școală (re)dați copiilor voștri gustul de a învăța*, București, Editura D.P.H
- Robinson, K. (2018). *Tu, copilul tău și școala*, București, Ed Publica
- Robinson, K. (2011). *O lume ieșită din minți. Revoluția creativă a educației*, București Ed. Publica
- Marzano, R. (2015). *Arta și știința predării*, București, Ed. TREI
- Robinson, K. (2015). *Școli creative. Revoluția de la baza învățământului*, București, Ed PUBLICA
- Gordon, T. & Burch, N. (2011). *Profesorul eficient. Programul Gordon pentru îmbunătățirea relației cu elevii*, București, Ed. TREI

GRUP DE LUCRU

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență, localitate, județ
Șarlea Iuliana	profesor grad I	Colegiul Național ”Inochentie Micu Clain”, Blaj
Mărginean Raluca Roxana	profesor grad I	Liceul de Muzică ”Tudor Jarda”, Bistrița
Nicolae Isabela Mihaela	profesor grad I	Colegiul Național ”Elena Cuza”, București, sector 6

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
Moșoiu Oana	Lect.univ.dr.	Universitatea din București	Coordonator științific
Rogoz Nicoleta	Lect.univ.dr.	Universitatea ”Alexandru Ioan Cuza”, Iași	Coordonator științific
Iordache Georgeta	Prof. dr.	Centrul Național pentru Curricu și Evaluare	Responsabil